

Sadeqa Johnson

DE DROOM DIE WE DELEN

roman

Amerika, jaren 50. Twee vrouwen
vechten voor hun geluk en worden verbonden
door een lotsbeslissende keuze.

1

Moeders en draken

Philadelphia, oktober 1948

Ruby

Mijn oma Nene zei altijd dat te vroeg op tijd was, op tijd te laat en te laat onaanvaardbaar. Fatty was weer eens onaanvaardbaar laat. En ze wist maar al te goed dat ik een belangrijke afspraak had. Ik vond het niet erg om een keer per week bij oma Nene te logeren zodat Fatty kantoren kon schoonmaken. Het enige wat ik van haar vroeg, was dat ze op tijd thuis zou zijn zodat ik op zaterdag de bus naar mijn verrijkingslessen kon halen. En voor de derde week op rij slofte Fatty een kwartier te laat op haar lompe voeten Nenes appartement binnen en riep ze met haar schrille stem: ‘Ruby, mijn meisje, het spijt me. Laat me je vertellen wat er is gebeurd.’

Mijn nicht verzon meer smoesjes dan een sloerie die in de gevangenis wordt opgesloten en ik had die ochtend geen tijd om haar kleurrijke verhalen aan te horen. Ik had nog één uur om helemaal in Zuid-Philadelphia te komen en vertrok mijn mond in de hoop daarmee duidelijk te maken hoezeer ik me ergerde aan het feit dat ze geen rekening met mij hield.

‘Heb je mijn busgeld?’ Ik hield mijn hand voor haar gezicht,

maar Fatty liep rakelings langs me heen in de smalle gang, voorbij de familiefoto's die scheef en in niet bij elkaar passende lijstjes aan de muur hingen, naar de kleine L-vormige keuken. Ik beende achter haar aan terwijl zij haar pruik met pagekapsel van haar hoofd trok en op het aanrecht gooide.

'Je moeder zei dat ze het voor je zou achterlaten.'

Een babykakkerlak kroop onder de broodrooster vandaan en Fatty sloeg hem met haar handpalm dood.

'Dus je wilt me helemaal naar de andere kant van de stad laten lopen? Geef me nou maar gewoon twintig cent.'

'Als ik het kon, zou ik het doen,' zei ze, terwijl ze haar handen schoonschrobde in de wasbak. 'Maar tot komende vrijdag ben ik helemaal blut.'

Mijn hoofdhuid werd warm. 'Heeft oma hier dan helemaal geen geld meer liggen? Wat als mijn moeder het is vergeten?'

'Kind, ik heb gisteravond nog met Inez gesproken en ze zei dat ze het zou klaarleggen. Hou nu alsjeblieft op met me nog langer op mijn zenuwen te werken. Als je nu vertrekt, kom je nog gewoon op tijd.' Fatty haalde een blikje Schlitz uit de ijskast en maakte het open. Ze bracht het naar haar mond en nam een grote slok, waarna ze uitademde op een manier die suggereerde dat ze de hele weg terug naar huis al naar een biertje had verlangd. Na nog een flinke teug knoopte ze haar blauwe uniform los en liet ze het over haar heupen op de grond vallen. De vetrollen rond haar middel slaakten een zucht van verlichting.

'Heeft Nene haar medicijnen ingenomen?'

Ik pakte mijn schooltas en knikte gefrustreerd. 'Ze slaapt nu al twintig minuten. Haar volgende dosering oogdruppels is om elf uur.'

Toen ik de voordeur opentrok, rook ik de geur van garend gehaktbrood, die uit het appartement van de nieuwe boven-

buurvrouw naar beneden zweefde. Ze had een tweeling die de hele nacht een duetje hilde. 'Ik ben niet meer van plan je nog langer te helpen.'

Fatty boerde en riep me toen na: 'Ik zei toch dat het me speet? Rotgriet! Wat wil je dan? Bloed zien?'

Als antwoord sloeg ik de deur achter me dicht, waarna ik me meteen slecht voelde en hoopte dat ik Nene niet wakker had gemaakt.

Het geroosterde brood dat ik had klaargemaakt voor onderweg, was nu koud en voelde stijf aan van de gestolde boter. Ik stak het brood in mijn mond en rende toen de twee trappen af en 28th Street op. De lucht was nog dampig van de regen van gisteravond en ik deed mijn best de natte bladeren die zich in de gaten in de weg hadden verzameld te omzeilen.

Ik was de laatste drie weken op rij al als te laat opgeschreven en mevrouw Thomas had gezegd dat ze mij zou uitschrijven als ik nog een keer te laat zou komen voor de verrijkingslessen. Ik vroeg me af of Fatty met opzet mijn toekomst probeerde te vergallen. Iedereen, zelfs Fatty, wist wat een eer het was om geselecteerd te zijn voor het *We Rise*-programma van de Armstrong Association. Als een van de twaalf zwarte leerlingen die uit heel Philadelphia waren uitgekozen was ik nu in de running voor een vierjarige volledige beurs voor de Cheyney Universiteit, de oudste zwarte universiteit van het land. Om die beurs te verkrijgen moest ik echter in alle opzichten feilloos zijn, en op tijd komen was een van de vereisten. Als ik de beurs niet zou bemachtigen, kon ik wel vergeten dat ik ooit optometrie zou kunnen studeren. Niemand uit mijn familie had gestudeerd en ze konden een universitaire studie voor mij ook niet bekostigen. Ik weigerde mijn toekomst in het honderd te laten lopen doordat Fatty meestal niet op de tijd lette. Vooral omdat zij de middelbare school niet eens had afgemaakt.

Op Columbia Avenue passeerde ik de kerk die de Tempel van God werd genoemd en waar vrouwen die van top tot teen gehuld waren in het wit de gemeenteleden bij de ingang van het gebouw begroetten. Het was de enige kerk in de buurt die op zaterdagochtend een dienst hield, en ik vermeed oogcontact, zodat geen van de vrouwen het in haar hoofd zou halen dat ik misschien door hun God gered wilde worden en ze zouden proberen me over te halen om binnen te komen.

Ik liep gehaast verder en sloeg de hoek om naar 33rd Street. In het midden van het huizenblok zag ik vier mensen ineengedoken op klapstoeltjes voor de kapperszaak van Process Willie zitten. Op een tafeltje tussen twee van hen in stond een backgammonbord, en ze hielden elk een papieren bekertje in hun handen, dat waarschijnlijk gevuld was met een bruine drank die hen zo vroeg in de ochtend warm hield. Hun gekreukte kleding en benevelde uitdrukking suggereerden dat ze de hele nacht hadden doorgezakt en ik wist dat dat betekende dat er moeilijkheden zouden komen.

Ik knoopte mijn veel te grote gebreide vest dicht in de hoop dat dat ervoor zou zorgen dat ze me niet zagen. Maar ik was niet snel genoeg. Zodra ik van de stoeprand stapte, hoorde ik de eerste roepen.

‘Meissie, je bent zo mooi dat je een volwassen man kunt laten huilen.’

De kerel naast hem grijnsde zo breed dat ik kon zien dat hij een tand miste. ‘Ja, dametje. Je hebt de vormen van een Coca-Colafles. Ik krijg ineens dorst.’

‘Ik weet zeker dat ze ook lekker smaakt.’

De man die het dichtst bij me zat, probeerde mijn hand te pakken, maar ik ontweek hem.

‘Waarom heb je zo’n haast? Papa heeft hier alles wat je nodig hebt.’

Ik keek hem zo nijdig mogelijk aan terwijl ik langs hen heen glipte. De mannen bleven als wolven naar me janken en ik kon hun blikken op mijn achterste voelen rusten.

Op dit soort momenten wenste ik dat er een knopje bestond waarmee ik mezelf kon uitwissen. Niet om te sterven of zo, maar zodat ik even niet zou bestaan. In elk geval zou ik graag een speld hebben waarmee ik mijn veel te grote borsten als waterballonnen uit elkaar kon laten spatten, zodat ik zo plat als een pannenkoek zou worden, en zo saai om naar te kijken als een theekopje. Misschien zou mijn moeder me dan wel voor vol aanzien en me niet steeds voor van alles en nog wat uitmaken.

We woonden in een huurappartement op de hoek van 33rd Street en Oxford Street. Het was de derde woning die we in de afgelopen twee jaar ons huis hadden genoemd. Aan de overkant van de straat lag een groot park dat we niet durfden te betreden. Het dichtst dat ik bij het weelderige groen in de buurt kwam, was op onze veranda. Daar ging ik vaak op een roestige klapstoel zitten kijken hoe mannen met rode gezichten samen golf speelden, terwijl hun blonde vrouwen met hun kinderen en picknickmand in de buurt op een dekentje zaten en de laatste hits van Tony Bennett en Percy Faith uit de radio schalden.

Ik rende de betonnen traptreden voor ons uit rode baksteen opgetrokken gebouw op. Ondertussen zocht ik om mijn nek naar het koord waaraan de sleutels hingen. Geen van de deurbellen werkte hier ooit en ik moest mijn sleutel een paar keer met kracht in het nachtslot duwen voordat ik hem kon om draaien. Wanneer het regende, klemde de deur en moest ik met mijn schouder tegen het zware hout stoten om hem open te duwen. Terwijl ik de krakende trap met twee treden tegelijk op rende, voelde ik mijn blouse aan mijn rug plakken. Telkens

als ik zenuwachtig werd, gutste het zweet over mijn gezicht en langs mijn rug – zo irritant! De bus zou over twintig minuten komen, wat me de tijd gaf om een ander shirt, dat niet hoefde te worden gestreken, aan te trekken en stiekem een beetje van Inez' parfum op te spuiten.

De voordeur van ons appartement kwam uit in een kanariegele keuken. Toen ik er binnenstapte, rook ik een brandende sigaret. Ik depte met de mouw van mijn vest mijn voorhoofd en slikte mijn onbehagen weg.

Inez liet altijd geld voor me achter op dezelfde verstopplek: gewikkeld in een servet tussen twee steakmessen in een keukenla. Ik trok de la open en slaakte een zucht van verlichting toen ik het servet zag. Mijn vingers grepen het, maar het voelde licht aan. Ik schudde het servet los en schoof toen een paar messen opzij in de hoop dat het geld er op de een of andere manier uit was gegleden. Maar ik vond niets.

Opnieuw brak het zweet me uit terwijl ik probeerde te bedenken wat ik nu moest doen. Nergens anders in het appartement slingerde kleingeld rond; ik had de laatste munten vorige week al gebruikt toen Inez ook geen geld had achtergelaten. Ik had geen idee hoeveel tijd het me zou kosten om van het noorden van Philadelphia naar het zuiden te lopen, maar alleen het idee dat ik die hele weg te voet zou moeten afleggen zorgde er al voor dat ik hoofdpijn kreeg.

Met trillende vingers greep ik de loszittende vulling van de keukenstoel vast terwijl ik een plan probeerde te bedenken. Net op dat moment kwam Leap, de nieuwste vriend van mijn moeder, de keuken binnenwandelen met een sigaret tussen zijn door de nicotine verkleurde lippen.

‘Wat doe jij hier?’ flapte ik eruit.

Hij hield zijn hoofd schuin en keek me aan. ‘Ben jij nu ook al mijn vrouw?’

‘Op zaterdagochtend zit jij normaal gesproken altijd bij de kapper.’

Leap stapte naar de gootsteen en draaide de kraan open. Hij liet het water een paar seconden lopen, pakte toen een glas uit het afdruiptrek en vulde dat. Terwijl hij zijn glas leegdronk, keek hij mijn kant op. Leaps dwalende ogen gaven me altijd een onbehaaglijk gevoel. Normaal gesproken probeerde ik hem zoveel mogelijk te ontwijken, maar op dat moment keek ik niet weg.

Een babyblauwe satijnen sjaal zat om zijn geverfde haar gebonden en was op zijn voorhoofd vastgeknoopt. Hij had een gladde, kersenhoutkleurige huid. Een schakelketting hing om zijn nek en zijn T-shirt hing uit zijn broek die met een touw om zijn middel werd gehouden. Hij dacht dat hij eruitzag als Nat King Cole, maar hij was lang niet zo knap.

De keuken voelde krap en warm nu we hier samen stonden. Leap boog zich over de tafel en tikte de as van zijn sigaret in de glazen asbak die tussen de verspreide rekeningen stond. Ik kon de klok aan de muur horen tikken en de wc in de gang horen doorlopen. Leap was vergeten nog een extra rukje aan het trekkoord te geven nadat hij had doorgetrokken.

‘Waarom snuffel je hier zo rond?’

‘Mijn moeder heeft gezegd dat ze twintig cent voor de bus naar Lombard Street voor me zou achterlaten. Heb je die gezien?’

‘Neuh,’ zei hij langzaam.

‘Kun je me het geld dan lenen totdat ze terugkomt?’

Een lichte grijns trok over zijn gezicht. ‘En wat ga je dan voor mij doen?’

Mijn bus kwam al over tien minuten en ik kon elke kostbare seconde op de keukenklok horen wegtikken.

‘Wat wil je?’ Ik beet op mijn vingernagel en spuugde flintertjes roze nagellak uit.

Leap drukte de sigaret uit. ‘Een kus.’

‘Wat?’ Zijn antwoord voelde als een stomp in mijn maag; ik vergat te ademen.

‘Gewoon een vlugge zoen. Dat kan geen kwaad en ik geef je daarna een kwartje.’ Hij toverde een glimlach op zijn gezicht. Zijn gouden kroon glom me vanuit de rechterbovenkant van zijn mond toe.

Dat betekende dat ik tien cent zou hebben voor de heenweg en tien voor de terugweg, plus nog eens vijf cent extra voor een pretzel en limonade tijdens de pauze. Inez gaf me nooit iets extra’s voor eten. Ik zat normaal gesproken hongerig in de klas. Mijn schooltas werd zwaar; ik had niet doorgehad dat ik die nog steeds vasthield.

De stress van deze hele situatie werd me bijna te veel. Ik wilde wanhopig graag op tijd in de klas zitten, en was vastbesloten de beurs te krijgen, zodat ik voor een dak boven ons hoofd niet langer van Inez’ enge vriendjes afhankelijk hoefde te zijn.

‘Gewoon een kusje?’ Mijn stem klonk schor. Ik haatte het dat ik in deze positie verkeerde, en ik had een nog grotere hekel aan Inez omdat ze mij hierin had gebracht.

‘Ja.’

‘Op de wang?’

Hij stak zijn hand in zijn zak, haalde er een kwartje uit, gooide het muntstuk met zijn duim en wijsvinger de lucht in, ving het op en legde het vervolgens met een klap op de tafel neer. ‘Op de lippen.’

Ik huiverde.

Leap vouwde zijn handen achter zijn rug, kneep zijn ogen tot spleetjes zoals ik hem dat naar Inez zag doen als hij wilde dat ze hem ‘wat lekkers’ gaf, zoals hij dat noemde.

Schaamte golfde door me heen. Ik slikte mijn zenuwen in en dwong mijn voeten om de chromen keukentafel heen naar hem toe te lopen.

Een kus was het enige wat nu nog tussen mij en op tijd bij de les komen stond. Een klein, onbetekenend kusje. Ik kon dit! Toen ik mijn ogen sloot en me naar hem toe boog, rook ik een mengeling van geuren die hij verspreidde: de whiskey van de afgelopen nacht, gemixt met de sigaretten van deze ochtend. Ik dwong mezelf niet te kokhalzen.

Leap drukte zijn dikke lippen tegen de mijne en mijn knieën knikten. Meteen voelde ik zijn slijmerige tong mijn lippen van elkaar duwen. Toen ik achteruit probeerde te stappen, legde Leap een hand om mijn linkerborst en hij gebruikte de andere om mijn achterste vast te pakken, waarbij hij me tegen zich aan drukte. Ik deed mijn best om me los te wringen, maar daardoor hield hij me nog steviger vast, zodat ik zijn ding over mijn rokje heen tegen mijn dij voelde.

‘Stop,’ jammerde ik, terwijl ik mijn ellebogen tegen zijn buik duwde en probeerde mezelf te bevrijden. Maar het lukte me niet me uit zijn greep los te wurmen.

Precies op dat moment zwaaide de voordeur open. Leap deed een wankele stap achteruit en duwde me weg, maar hij was niet snel genoeg.

Inez’ grote ogen schoten als die van een dolle stier tussen ons heen en weer. ‘Wat is hier in vredesnaam aan de hand?’ schreeuwde ze, waarbij ze de bruine boodschappenzak op de grond liet vallen. Ik hoorde iets kraken toen het de linoleumvloer raakte.

Leap liep nog verder bij me vandaan, zijn handen in de lucht, alsof Inez van de politie was. ‘Ze kwam naar me toe. Zei dat ze busgeld nodig had. En voor ik haar kon tegenhouden, begon ze me al te zoenen en zo.’

‘Leugenaar,’ siste ik. ‘Jij bent begonnen.’

‘Maak dat je hier wegkomt.’ Mijn moeder stak een arm in de lucht alsof ze een waarschuwingsschot loste. Zachte pukken haar waren uit haar paardenstaart losgekomen. We hadden dezelfde walnootkleurige huid, maar die van haar was nu rood aangelopen.

Ik keek naar Leap en wachtte af hoe hij zou reageren, blij dat mijn moeder eindelijk mijn kant had gekozen. Maar toen realiseerde ik me dat ze naar mij keek. Ze had het tegen mij! Ze beschouwde mij als de schuldige. Haar ogen priemden als een slagersmes in de mijne.

‘Nu! Slettenkop!’

Ik hield het kwartje in mijn handpalm geklemd en toen ik bij de voordeur kwam, duwde ze tegen mijn achterhoofd. ‘Jij hebt niets te zoeken in de buurt van het gezicht van mijn man. Gedraag je als het kind dat je bent.’

Ze sloeg de deur zo hard achter me dicht dat de scharnieren ervan piepten. Ik strompelde de steile trap af, waarbij ik me aan de leuning moest vastgrijpen om te voorkomen dat ik naar beneden zou vallen. Zodra ik buiten was, probeerde ik alles wat er was gebeurd uit mijn gedachten te bannen. Maar terwijl ik door de drie straten naar de bushalte rende, bleef ik toch Leaps vingers voelen die naar me klauwden, en Inez’ woede die in mijn borst brandde.

Toen ik nog een halve straatlengte van de bushalte verwijderd was, zag ik dat de bus langs het trottoir stilhield. Ik begon sneller te rennen. Mijn benen pompten onder mijn rok terwijl mijn tas hard tegen mijn heup sloeg. Ik riep en zwaaide met mijn armen om de aandacht van de chauffeur te trekken. Toen ik nog maar een kleine meter moest afleggen, zwenkte de deur dicht, maar ik was al dicht genoeg bij het portier om met mijn vuist op het metalen zijpaneel van de bus te slaan.

‘Alstublieft, wacht!’ schreeuwde ik.

De buschauffeur reed echter weg alsof hij me niet had gehoord. Alsof ik er niet toe deed. Alsof ik niet bestond. Ik smiet mijn schooltas op de grond. Toen boog ik me voorover en spuugde de afschuwelijke smaak van Leap uit mijn mond.

Twee jonge, ambitieuze zwarte vrouwen vechten voor hun geluk

Philadelphia, 1949. De vijftienjarige Ruby droomt ervan naar de universiteit te gaan, als eerste van haar familie. Maar een onmogelijke liefdesrelatie met een witte jongen dreigt haar terug te duwen in armoede en wanhoop.

Eleanor begint haar eerste jaar als studente in Washington, waar ze de knappe dokter William Pride ontmoet en met hem trouwt. Maar haar geluk wordt overschaduwd door zijn rijke, afstandelijke familie en haar onvervulde kinderwens.

De verhalen van Ruby en Eleanor komen op een onverwachte manier samen. Durven ze hun lot te overstijgen om hun grootste dromen te bereiken?

Sadeqa Johnson is de bekroonde auteur van vier romans, waaronder *Yellow Wife*. Ze is winnaar van de National Book Club Award, de Phillis Wheatley Book Award en de USA Best Book Award for Best Fiction. Ze woont met haar echtgenoot en drie kinderen in Virginia, VS.

NUR 302

